Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
MELCHIOR WATHELET
prednesené 26. marca 2015 [1]

Vec C-63/14

Európska komisia
proti

Francúzskej republike

„Nesplnenie povinnosti členským štátom — Štátna pomoc — Povinnosť vymáhania — Náhrady súvisiace s poverením službami vo verejnom záujme“

I – Úvod

1. Táto vec je súčasťou dlhého zoznamu vecí týkajúcich sa štátnej pomoci, ktorú Francúzska republika poskytla spoločnosti Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA (ďalej len „SNCM“) [2].

2. Svojou žalobou podanou 10. februára 2014 Európska komisia navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Francúzska republika si po prvé tým, že v stanovených lehotách neprijala všetky opatrenia potrebné na to, aby od príjemcu vymohla štátnu pomoc vyhlásenú za protiprávnu a nezlučiteľnú s vnútorným trhom článkom 2 ods. 1 rozhodnutia Komisie 2013/435/EÚ z 2. mája 2013 o štátnej pomoci SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN), ktorú Francúzsko poskytlo spoločnosti Société Nationale Maritime Corse Méditerranée a spoločnosti Compagnie Méridionale de Navigation [3] (ďalej len „sporné rozhodnutie“), po druhé tým, že v stanovených lehotách nezrušila všetky platby pomoci uvedenej v tomto článku 2 ods. 1 a po tretie tým, že v stanovenej lehote neinformovala Komisiu o opatreniach prijatých na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 288 štvrtého odseku ZFEÚ, ako aj z článkov 3 až 5 uvedeného rozhodnutia.

II – Právny rámec

3. V článku 108 ods. 2 ZFEÚ sa uvádza:

„Ak Komisia po výzve, aby príslušné strany predložili pripomienky, zistí, že pomoc poskytnutá štátom alebo zo štátnych zdrojov je nezlučiteľná s vnútorným trhom podľa článku 107, alebo ak zistí, že táto pomoc sa zneužíva, rozhodne o tom, že príslušný štát túto pomoc v lehote stanovenej Komisiou zruší alebo upraví.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Pozri rozsudok Súdneho dvora SNCM a Francúzsko/Corsica Ferries France (C-533/12 P a C-536/12 P, EU:C:2014:2142), rozsudok Súdu prvého stupňa Corsica Ferries France/Komisia (T-349/03, EU:T:2005:221) a rozsudok Všeobecného súdu Corsica Ferries France/Komisia (T-565/08, EU:T:2012:415), ako aj uznesenie Súdu prvého stupňa Corsica Ferries France/Komisia (T-231/05, EU:T:2006:2). Pozri aj veci Francúzsko/Komisia (T-366/13), SNCM/Komisia (T-454/13), Francúzsko/Komisia (T-74/14) a SNCM/Komisia (T-1/15), ktoré sa prejednávajú pred Všeobecným súdom Európskej únie.

3 — Ú. v. ES L 220, s. 20.

Ak sa daný štát nepodriadi tomuto rozhodnutiu v stanovenej lehote, Komisia alebo iný dotknutý štát môže, odhliadnuc od ustanovení článkov 258 [ZFEÚ] a 259 [ZFEÚ], predložiť vec priamo Súdnemu dvoru Európskej únie.

…“

4. Článok 14 nariadenia Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúceho podrobné pravidlá na uplatňovanie článku [108 ZFEÚ] [4] stanovuje:

„1. Kde sa prijímajú záporné rozhodnutia v prípadoch protiprávnej pomoci, Komisia rozhodne, že daný členský štát podnikne všetky potrebné opatrenia, aby vymohol pomoc od príjemcu (ďalej sa označuje len ako ‚rozhodnutie o vymáhaní‘). Komisia nebude vyžadovať vymáhanie pomoci, ak by to bolo v rozpore so všeobecnou zásadou práva Spoločenstva.

2. Pomoc, ktorá sa má vymáhať podľa rozhodnutia o vymáhaní, bude zahŕňať úrok s príslušnou sadzbou stanovenou Komisiou. Úrok bude splatný od dátumu, kedy protiprávna pomoc bola k dispozícii príjemcovi, do dátumu jej vymáhania.

3. Bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek nariadenie Súdneho dvora podľa článku [278 ZFEÚ], vymáhanie sa bude realizovať bez meškania a v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva daného členského štátu za predpokladu, že umožnia okamžité a účinné vykonanie rozhodnutia Komisie. Na tento účel a v prípade konania na národných súdoch dané členské štáty podniknú všetky potrebné kroky, ktoré sú k dispozícii v ich príslušných právnych systémoch, vrátane predbežných opatrení, bez vplyvu na právo [Únie].“

III – Skutkový rámec

A – *Skutkové okolnosti, ktoré viedli k vydaniu sporného rozhodnutia*

5. Parlamentné zhromaždenie Korziky uznesením zo 7. júna 2007 udelilo skupine zloženej zo spoločností SNCM a Compagnie méridionale de navigation SA (ďalej len „CMN“) poverenie službami vo verejnom záujme v oblasti námornej dopravy medzi prístavom Marseille a prístavmi na Korzike. Predseda výkonnej rady Územnej samosprávy Korziky (Conseil exécutif de la collectivité territoriale de Corse – CTC) rozhodnutím z rovnakého dňa povolil uzavretie dohody o poverení službami vo verejnom záujme (ďalej len „dohoda“).

6. Dohoda bola uzavretá na obdobie od 1. júla 2007 do 31. decembra 2013. V jej článku 1 sa vymedzuje predmet dohody, ktorým je zabezpečovanie služieb pravidelnej námornej dopravy na všetkých trasách podliehajúcich povereniu službami vo verejnom záujme (ďalej len „poverenie“) medzi prístavom Marseille a prístavmi Ajaccio, Balagne, Bastia, Porto-Vecchio a Propriano.

7. V technickej špecifikácii uvedenej v prílohe 1 k dohode sa vymedzuje povaha týchto služieb:

— stála služba prepravy „cestujúcich a nákladu“, ktorú skupina SNCM-CMN musí zabezpečovať počas celého roka (ďalej len „základná služba“),

— doplnková služba prepravy „cestujúcich“ v čase dopravnej špičky v trvaní približne 37 týždňov na trase Marseille – Ajaccio a Marseille – Bastia a v období od 1. mája do 30. septembra na trase Marseille – Propriano (ďalej len „doplnková služba“).

4 — Ú. v. ES L 83, s. 1; Mim. vyd. 08/001, s. 339.

8. Obe poverené spoločnosti dostávajú na základe dohody od Korzického dopravného úradu (Office des transports de la Corse, ďalej len „OTC“) ročný príspevok za základnú službu a za doplnkovú službu. Konečná finančná náhrada pre každú z poverených spoločností za každý rok je obmedzená na prevádzkovú stratu vzniknutú v dôsledku plnenia záväzkov podľa technickej špecifikácie, pričom sa zohľadňuje primeraný zisk podľa skutočného denného používania námorného kapitálu na plavby zodpovedajúce týmto záväzkom. Ak by skutočné príjmy boli nižšie ako odhadované príjmy, ktoré poverené spoločnosti uvádzajú vo svojich ponukách, v uvedenej dohode sa stanovuje úprava tejto náhrady z verejných prostriedkov.

9. Po podpísaní bola dohoda upravená tak, že sa zrušilo viac ako 100 plavieb ročne medzi Korzikou a Marseille, znížili sa ročné sumy referenčnej finančnej náhrady o 6,5 milióna eur pre obidve poverené spoločnosti a stanovil sa ročný strop mechanizmu úpravy príjmov pre každú poverenú spoločnosť.

B – *Sporné rozhodnutie*

10. V nadväznosti na sťažnosť spoločnosti Corsica Ferries France SAS (ďalej len „Corsica Ferries“) týkajúcu sa údajne protiprávnej štátnej pomoci nezlučiteľnej s vnútorným trhom, ktorú získali SNCM a CMN na základe dohody, Komisia listom z 27. júna 2012 oznámila francúzskym orgánom svoje rozhodnutie začať konanie vo veci formálneho zisťovania podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ, pokiaľ ide o možnú pomoc v prospech spoločností SNCM a CMN vyplývajúcu z dohody. [5]

11. Komisia usúdila, že neboli splnené dve zo štyroch kritérií stanovených Súdnym dvorom v rozsudku Altmark Trans a Regierungspräsidium Magdeburg (C-280/00, EU:C:2003:415), na základe čoho rozhodla, že dohodou stanovené náhrady predstavujú protiprávnu štátnu pomoc nezlučiteľnú s vnútorným trhom.

12. Komisia po prvé konštatovala, že doplnková služba poskytovaná spoločnosťou SNCM nie je ani potrebná, ani primeraná s ohľadom na uspokojenie reálnych potrieb služby vo verejnom záujme. Komisia po druhé usúdila, že jednak podmienky verejného obstarávania neumožňovali zabezpečiť efektívnu hospodársku súťaž a jednak finančné náhrady neboli stanovené podľa nákladového základu určeného apriórne alebo prostredníctvom porovnania so štruktúrou nákladov iných porovnateľných lodných spoločností.

13. Komisia na základe toho dospela k záveru, že náhrady poskytnuté spoločnostiam SNCM a CMN za doplnkovú službu predstavujú štátnu pomoc. Konštatovala, že keďže sa náhrady poskytli bez predchádzajúceho oznámenia Komisii, sú protiprávne. Komisia ďalej usúdila, že náhrady poskytnuté spoločnostiam SNCM a CMN za základnú službu sú zlučiteľné s vnútorným trhom, čo však neplatí v prípade náhrad poskytnutých spoločnosti SNCM za doplnkovú službu od 1. júla 2007.

14. Na základe vyššie uvedených skutočností Komisia sporným rozhodnutím rozhodla takto:

„*Článok 1*

Náhrada uhradená spoločnosti SNCM a spoločnosti CMN v rámci [dohody] zo 7. júna 2007 predstavuje štátnu pomoc podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ. Táto štátna pomoc sa poskytla v rozpore so záväzkami stanovenými v článku 108 ods. 3 ZFEÚ.

5 — Pozri zhrnutie uvedené v *Úradnom vestníku Európskej únie* z 5. októbra 2012 (Ú. v. ES C 301, s. 1).

Článok 2

1. Náhrada uhradená spoločnosti SNCM v súvislosti so zavedením dodatočných kapacít stanovených v oddiele I písm. a) ods. 2, oddiele I písm. b) ods. 2 a v oddiele I písm. d) ods. 1.4 technickej špecifikácie [dohody] nie je zlučiteľná s vnútorným trhom.

2. Náhrada uhradená spoločnosti SNCM a spoločnosti CMN za výkon ostatných služieb stanovených v [dohode] je zlučiteľná s vnútorným trhom.

Článok 3

1. Francúzsko vymôže od príjemcu pomoc uvedenú v článku 2 ods. 1.

2. Sumy, ktoré sa majú vrátiť, zahŕňajú úroky plynúce odo dňa, kedy boli poskytnuté príjemcovi, až do ich skutočného vrátenia.

3. Úrok sa vypočíta ako zložený úrok v súlade s kapitolou V nariadenia (ES) č. 794/2004 a s nariadením (ES) č. 271/2008, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 794/2004.

4. Francúzsko zruší všetky úhrady vymedzené v článku 2 ods. 1, ktoré by sa mohli uskutočniť odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia.

Článok 4

1. Vrátenie pomoci uvedenej v článku 2 ods. 1 je bezodkladné a účinné.

2. Francúzsko zabezpečí, aby sa toto rozhodnutie vykonalo do štyroch mesiacov po dátume oznámenia tohto rozhodnutia.

Článok 5

Francúzsko do dvoch mesiacov odo dňa oznámenia tohto rozhodnutia predloží Komisii tieto informácie:

a) celkovú výšku pomoci (istinu a úrok), ktorú má príjemca vrátiť;

b) podrobný opis už prijatých alebo plánovaných opatrení na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím;

c) dokumenty, ktoré dokazujú, že príjemcovi bolo nariadené pomoc vrátiť;

d) dátum a presnú výšku mesačných splátok a ročných úprav, ktoré sa vykonali od vstúpenia dohody do platnosti do dňa prijatia tohto rozhodnutia.

2. Francúzsko bude informovať Komisiu o pokroku dosiahnutom v súvislosti s vnútroštátnymi opatreniami, ktoré sa prijali na vykonanie tohto rozhodnutia, až do úplného vrátenia celkovej sumy pomoci uvedenej v článku 2 ods. 1. Na požiadanie Komisie bezodkladne poskytne informácie o opatreniach, ktoré sa už prijali a ktoré sa plánujú prijať na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím. Takisto poskytne podrobné informácie o sumách pomoci a úrokov, ktoré príjemca už vrátil.

Článok 6

Toto rozhodnutie je určené Francúzskej republike.“

15. Podľa názoru Komisie bola výška pomoci, ktorá sa musí vrátiť, ocenená v čase prijatia sporného rozhodnutia na približne 220,224 milióna eur.

C – *Konanie francúzskych orgánov po prijatí sporného rozhodnutia*

16. Sporné rozhodnutie bolo oznámené francúzskym orgánom 3. mája 2013. Proti spornému rozhodnutiu podali Francúzska republika 17. júla 2013 a SNCM 27. augusta 2013 na Všeobecný súd žalobu o neplatnosť.[6] Francúzska republika podala proti spornému rozhodnutiu aj návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý bol zamietnutý v prvostupňovom konaní predsedom Všeobecného súdu[7] a v odvolacom konaní podpredsedom Súdneho dvora.[8]

17. Listom z 20. júna 2013 predseda výkonnej rady CTC pán Giacobbi požiadal podpredsedu Komisie pána Almuniu o informácie o spôsoboch vykonania sporného rozhodnutia.

18. Dňa 10. júla 2013 prefekt Korziky zaslal predsedovi výkonnej rady CTC list, ku ktorému bolo priložené sporné rozhodnutie. Podľa tohto listu prefekt Korziky žiadal uvedeného predsedu, aby mu oznámil opatrenia, ktoré na základe rozhodnutia prijme. Prefekt Korziky okrem toho uviedol, že francúzska vláda zamýšľala napadnúť rozhodnutie Komisie žalobou o neplatnosť a zároveň podať návrh na nariadenie predbežného opatrenia.

19. V ten istý deň prefekt Korziky zaslal predsedovi predstavenstva spoločnosti SNCM kópiu listu adresovaného predsedovi výkonnej rady CTC a kópiu sporného rozhodnutia.

20. Listom zo 17. júla 2013 podpredseda Komisie oznámil predsedovi výkonnej rady CTC, že podľa sporného rozhodnutia musia byť platby náhrad poskytovaných spoločnosti SNCM za doplnkovú službu ihneď pozastavené, že lehota stanovená sporným rozhodnutím na zaslanie informácií uvedených v jeho článku 5 ods. 1 je už prekročená a že je okrem iného nutné, aby lehota stanovená v článku 4 ods. 2 uvedeného rozhodnutia bola dodržaná. V tomto liste podpredseda Komisie upozornil, že v zásade „má pomoc vymôcť inštitúcia, ktorá ju poskytla, na základe plne vykonateľného exekučného titulu, ktorý vydá (za predpokladu, že je oprávnená vydať ho), alebo, pokiaľ to nie je možné, iný verejný orgán, ktorý má takúto právomoc. V tomto prípade povinnosť vymáhania podľa všetkého prislúcha výkonnej rade [CTC], pretože práve ona poskytla nezlučiteľnú pomoc, ako sa uvádza v bode 28 [sporného] rozhodnutia“.

21. Listom z 29. júla 2013 predseda výkonnej rady CTC oznámil podpredsedovi Komisie, že prijal opatrenia potrebné na zrušenie vyplácania náhrady za doplnkovú službu. Dodal, že mal problémy „s orgánmi francúzskeho štátu, obzvlášť s úradom prefekta Korziky a Regionálnym audítorským úradom (Chambre régionale des comptes), ktoré spochybňujú platnosť rozhodnutia Komisie a súčasne popierajú jeho vykonateľnosť“.

22. Listom z 2. septembra 2013 Komisia požiadala francúzske orgány, aby jej do desiatich dní od dátumu tohto listu oznámili opatrenia, ktoré prijali na vykonanie sporného rozhodnutia. Komisia v uvedenom liste pripomenula francúzskym orgánom, že kým nie je výkon rozhodnutia o vrátení štátnej pomoci platne pozastavený, zostáva toto rozhodnutie plne a priamo vykonateľné. Okrem toho požiadala francúzske orgány, aby jej spresnili, aké by boli dôsledky výkonu sporného rozhodnutia na finančnú situáciu spoločnosti SNCM vzhľadom na to, že podľa týchto orgánov by výkon tohto rozhodnutia nevyhnutne viedol ku konkurzu a súdnej likvidácii tejto spoločnosti. Komisia v tejto

6 — Ide o veci Francúzsko/Komisia (T-366/13) a SNCM/Komisia (T-454/13), ktoré sa prejednávajú pred Všeobecným súdom.

7 — Pozri uznesenie predsedu Všeobecného súdu Francúzsko/Komisia (T-366/13 R, EU:T:2013:396).

8 — Pozri uznesenie podpredsedu Súdneho dvora Francúzsko/Komisia [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

súvislosti oznámila svoje pochybnosti o informáciách, ktoré mala k dispozícii a podľa ktorých výkonná rada CTC mala v úmysle navrhnúť parlamentnému zhromaždeniu Korziky na základe správy OTC, aby so skupinou tvorenou spoločnosťami SNCM a CMN uzavrel novú dohodu o preprave cestujúcich a tovaru medzi Marseille a prístavmi Korziky na obdobie od roku 2014 do roku 2023.

23. Keďže Komisia nedostala od francúzskych orgánov žiadnu odpoveď, listom z 20. septembra 2013 „opätovne [vyzvala] francúzske orgány, aby ihneď pristúpili k vymáhaniu pomoci vrátane úrokov, zrušili (a v prípade potreby získali späť) všetku pomoc, ktorú museli vyplatiť za doplnkovú službu odo dňa oznámenia [sporného rozhodnutia] a zaslali správu o stave vymáhania pomoci vrátane vysvetlenia spôsobu výpočtu úrokov“. Komisia ich vyzvala, aby jej zaslali tieto informácie do 20 pracovných dní od dátumu listu. Komisia nakoniec uviedla, že táto dodatočná lehota nič nemení na ich povinnosti okamžitého výkonu uvedeného rozhodnutia, a ak ho nezabezpečia, jej útvary budú povinné navrhnúť jej začatie konania voči Francúzskej republike podľa článku 108 ods. 2 ZFEÚ.

24. O dva mesiace neskôr, teda 29. novembra 2013, francúzske orgány oznámili Komisii, že CTC pozastavila platby náhrad za tzv. „doplnkovú“ službu od konca júla 2013 na základe predbežného odhadu vychádzajúceho zo súm uvedených v spornom rozhodnutí. Pokiaľ ide o celkovú výšku náhrady, ktorú majú príjemcovia vrátiť (istina a úroky), francúzske orgány informovali o svojich ťažkostiach s jej odhadom, pričom podľa ich názoru je oddelenie „základnej služby“ od „doplnkovej služby“ zo strany Komisie umelé, pretože obidve tieto služby sú neoddeliteľné a podieľajú sa na uskutočňovaní cieľa územnej kontinuity.

25. Dňa 18. decembra 2013 predseda výkonnej rady CTC zaslal národnému tajomníkovi pre dopravu Odborového zväzu pracovníkov Korziky (Syndicat des travailleurs corses) pánovi Mosconimu list, ktorým informuje o cieľoch, ktoré sleduje, pričom predovšetkým uviedol, že „CTC nevydala žiadny exekučný titul a nezačala žiadne konanie, ktoré by viedlo k urýchleniu osudu [spoločnosti SNCM]“.

26. Po podaní tejto žaloby o neplnenie povinnosti 10. februára 2014 došlo k viacerým udalostiam.

27. Na pojednávaní Francúzska republika spresnila, že návrh spoločnosti Veolia-Transdev z 29. októbra 2014 na predčasné splatenie pôžičky, ktorú poskytla spoločnosti SNMC, viedol 4. novembra 2014 k vyhláseniu platobnej neschopnosti tejto spoločnosti.

28. Francúzska republika tiež dodala, že 7. a 19. novembra 2014 OTC vydal dva platobné výmery na účely vymáhania pomoci vyhlásenej za nezlučiteľnú, avšak vo výške približne 198 miliónov eur, ktorá bola podľa Komisie stále nižšia ako výška uvedená v spornom rozhodnutí, teda 220,224 milióna eur.

29. Dňa 28. novembra 2014 predseda Tribunal de commerce de Marseille (Obchodný súd v Marseille, Francúzsko) konštatoval platobnú neschopnosť spoločnosti SNCM a uvalil na ňu súdne vyrovnanie na obdobie šiestich mesiacov.[9] Rozsudok nariaďujúci začatie konania o súdnom vyrovnaní bol uverejnený 14. decembra 2014, odkedy začala plynúť dvojmesačná lehota, ktorú mali veritelia na prihlásenie svojich pohľadávok.

30. Dňa 9. januára 2015 francúzske orgány zahrnuli pomoc vo výške 198 miliónov eur vyhlásenú za nezlučiteľnú do pasív spoločnosti SNCM.

31. Na pojednávaní Francúzska republika okrem iného informovala Súdny dvor o tom, že v rámci súdneho vyrovnania bolo na Tribunal de commerce v Marseille podaných 2. februára 2015 niekoľko ponúk na prevzatie spoločnosti SNCM (tlač ich uvádza päť spolu s dvoma zámermi prevzatia).[10]

9 — Pozri článok v denníku *Le Monde* z 29. novembra 2014, s. 16, s názvom „SNCM: quatre repreneurs étudieraient le dossier“.

10 — Pozri článok v denníku *Le Monde* zo 4. februára 2015 s názvom „SNCM: quatre offres de reprise sont jugées sérieuses“, dostupný na webovej stránke http://www.lemonde.fr/economie/article/2015/02/04/sncm-quatre-offres-de-reprise-sont-jugees-serieuses_4569801_3234.html.

32. Z istých tlačových informácií vyplýva, že tieto ponuky podliehali odkladným podmienkam, a to preneseniu poverenia verejnou službou z Korziky na kontinentálne Francúzsko, opätovnému prerokovaniu sociálnych dohôd a „zrušeniu“ povinnosti vrátiť protiprávnu pomoc. [11]

D – *Súvislosti sporu*

33. Ako som uviedol v bode 1 týchto návrhov, prejednávaná vec je súčasťou dlhého zoznamu vecí týkajúcich sa štátnej pomoci, ktorú poskytla Francúzska republika spoločnosti SNCM. Táto štátna pomoc sa delí na dve skupiny: pomoc poskytnutú spoločnosti SNCM prostredníctvom plánu jej reštrukturalizácie a pomoc poskytnutú tejto spoločnosti prostredníctvom finančných náhrad za poverenie verejnou službou. Tieto dve skupiny pomoci viedli k dvom konaniam, ktoré si vzhľadom na to, že sa týkajú veľmi podobných súm (približne 220 miliónov eur), netreba zamieňať.

1. Prvé konanie

34. Prvé z dvoch konaní sa začalo napadnutím štátnej pomoci vyplatenej spoločnosti SNCM prostredníctvom reštrukturalizačného plánu na rok 2002. Súkromná spoločnosť Corsica Ferries, ktorá je konkurentom spoločnosti SNCM, podala žalobu o neplatnosť rozhodnutia Komisie z 9. júla 2003, ktorým bola pomoc vyhlásená za zlučiteľnú so spoločným trhom. [12]

35. Rozsudkom z 15. júna 2005 Súd prvého stupňa zrušil toto rozhodnutie a rozhodol, že Komisia „pri určovaní minimálneho charakteru pomoci nezohľadnila celý čistý výnos prevodov nepotrebného majetku“. [13] Proti rozsudku Súdu prvého stupňa nebolo podané odvolanie.

36. Dňa 8. júla 2008 Komisia prijala nové rozhodnutie [14], podľa ktorého sú opatrenia reštrukturalizačného plánu z roku 2002 protiprávnou štátnou pomocou, avšak zlučiteľnou so spoločným trhom a opatrenia plánu privatizácie z roku 2006 nie sú štátnou pomocou v zmysle článku 87 ods. 1 ES (teraz článok 107 ods. 1 ZFEÚ).

37. Toto rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Všeobecného súdu Corsica Ferries/Komisia (T-565/08, EU:T:2012:415) vyhláseným 11. septembra 2012. Odvolanie proti tomuto rozsudku bolo zamietnuté rozsudkom Súdneho dvora vyhláseným 4. septembra 2014. [15]

38. Medzičasom 20. novembra 2013 Komisia nariadila vymáhanie súm poskytnutých z reštrukturalizačného plánu SNCM, na ktoré sa vzťahovali uvedené rozsudky. [16] Toto rozhodnutie bolo opäť predmetom žalôb o neplatnosť, ktoré podali Francúzska republika v januári 2014 [17] a SNCM v januári 2015.

11 — Pozri „Nouveau rendez-vous judiciaire le 18 mars pour la SNCM“, *France 3*, z 5. februára 2015, dostupný na webovej stránke http://france3-regions.francetvinfo.fr/provence-alpes/2015/02/05/nouveau-rendez-vous-judiciaire-le-18-mars-pour-la-sncm-648939.html.

12 — Pozri rozhodnutie Komisie 2004/166/ES z 9. júla 2003 o štátnej pomoci na reštrukturalizáciu, ktorú Francúzsko zamýšľa poskytnúť v prospech Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (Ú. v. EÚ L 61, s. 13).

13 — Rozsudok Corsica Ferries France/Komisia (T-349/03, EU:T:2005:221, bod 315).

14 — Pozri rozhodnutie Komisie 2009/611/ES z 8. júla 2008 o opatreniach C-58/02 (ex N 118/02), ktoré Francúzsko zaviedlo v prospech Société Nationale Maritime Corse-Méditerranée (SNCM) (Ú. v. EÚ L 225, 2009, s. 180).

15 — Rozsudok SNCM a Francúzsko/Corsica Ferries France (C-533/12 P a C-536/12 P, EU:C:2014:2142). Treba uviesť, že Komisia sa nepripojila k odvolaniam, ktoré podali SNCM a Francúzska republika a v súvislosti s nimi vôbec neintervenovala.

16 — Pozri rozhodnutie Komisie 2014/882/EÚ z 20. novembra 2013 o štátnej pomoci SA.16237 (C-58/02) (ex N118/02), ktorú poskytlo Francúzsko spoločnosti SNCM (Ú. v. EÚ L 357, 2014, s. 1).

17 — Pozri veci Francúzsko/Komisia (T-74/14) a SNCM/Komisia (T-1/15), ktoré sa prejednávajú pred Všeobecným súdom.

2. Druhé konanie

39. Toto druhé konanie sa týka dohody uzavretej v roku 2007, ktorá stanovuje finančné náhrady pre SNCM a CMN. V roku 2013 Komisia vyhlásila náhrady za doplnkovú službu za protiprávne a nariadila ich vymáhanie.

40. Toto rozhodnutie je v súčasnosti predmetom žalôb o neplatnosť, ktoré podali na Všeobecný súd Francúzska republika a SNCM. V súvislosti s týmito žalobami bol návrh Francúzskej republiky na nariadenie predbežného opatrenia smerujúci k odkladu výkonu rozhodnutia Komisie zamietnutý predsedom Všeobecného súdu v prvostupňovom konaní[18] a podpredsedom Súdneho dvora v odvolacom konaní.[19]

41. Predmetom tejto žaloby o nesplnenie povinnosti je aj nevykonanie sporného rozhodnutia.

42. Komisia na pojednávaní uviedla, že francúzske orgány v septembri 2013 opätovne a bez toho, aby to oznámili Komisii, vyplatili spoločnosti SNCM značné sumy, a okrem iných výhod jej udelili aj nové poverenie na vykonávanie služby vo verejnom záujme na desať rokov za mimoriadne kontroverzných podmienok.

IV – Konanie pred Súdnym dvorom

43. Komisia podala 10. februára 2014 žalobu. Francúzska republika podala 23. apríla 2014 svoje vyjadrenie k žalobe a Komisia podala 2. júna 2014 repliku. Písomné konanie bolo ukončené podaním dupliky Francúzskou republikou 14. júla 2014.

44. Pojednávanie, na ktorom Komisia a Francúzska republika predniesli svoje ústne pripomienky, sa uskutočnilo 5. februára 2015.

V – O nesplnení povinnosti vytýkanom Francúzskej republike

45. Komisia vo svojej žalobe tvrdí, že Francúzska republika si tým, že:

— neprijala v stanovených lehotách všetky opatrenia potrebné na to, aby od príjemcu vymohla štátnu pomoc, ktorá bola článkom 2 ods. 1 sporného rozhodnutia vyhlásená za protiprávnu a nezlučiteľnú s vnútorným trhom,

— nezrušila v stanovených lehotách všetky platby pomoci uvedenej v predmetnom článku 2 ods. 1, a

— neinformovala Komisiu v stanovenej lehote o opatreniach prijatých na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím,

nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 288 štvrtého odseku ZFEÚ a z článkov 3 až 5 uvedeného rozhodnutia.

18 — Pozri uznesenie predsedu Všeobecného súdu Francúzsko/Komisia (T-366/13 R, EU:T:2013:396).

19 — Pozri uznesenie podpredsedu Súdneho dvora Francúzsko/Komisia [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

A – *O prvom žalobnom dôvode založenom na nevymáhaní protiprávnej pomoci*

1. Úvod

46. V prípade, že Komisia vyhlási pomoc za protiprávnu, jej vymáhanie, ktoré nariadi, sa uskutoční za podmienok stanovených v článku 14 ods. 3 nariadenia č. 659/1999, podľa ktorého:

„… vymáhanie sa bude realizovať bez meškania a v súlade s postupmi podľa vnútroštátneho práva daného členského štátu za predpokladu, že umožnia okamžité a účinné vykonanie rozhodnutia Komisie. Na tento účel a v prípade konania na národných súdoch dané členské štáty podniknú všetky potrebné kroky, ktoré sú k dispozícii v ich príslušných právnych systémoch, vrátane predbežných opatrení, bez vplyvu na právo [Únie]“.

47. Francúzska republika nepopiera, že príslušný francúzsky orgán, čiže CTC, neprijal opatrenia potrebné na vymoženie štátnej pomoci vyhlásenej článkom 2 ods. 1 sporného rozhodnutia za protiprávnu a nezlučiteľnú s vnútorným trhom.

48. Písomnosti priložené k žalobe Komisie to dostatočne preukazujú.

49. Po prvé, listom z 29. júla 2013 predseda výkonnej rady CTC pán Giacobbi informoval podpredsedu Komisie pána Almuniu, že mal „problémy s *orgánmi francúzskeho štátu*, obzvlášť s úradom prefekta Korziky a Regionálnym audítorským úradom, ktoré *spochybňujú platnosť rozhodnutia Komisie a súčasne popierajú jeho vykonateľnosť*“. [20]

50. Po druhé, listom z 18. decembra 2013 ubezpečil národného tajomníka pre dopravu Odborového zväzu pracovníkov Korziky pána Mosconiho, že „*CTC nevydá žiadny exekučný titul* a nezačne žiadne konanie, ktoré by viedlo k urýchleniu osudu spoločnosti“. [21]

2. Tvrdenia Francúzskej republiky

51. V súvislosti s týmto odmietnutím vykonať rozhodnutie poukazuje Francúzska republika na absolútnu nemožnosť riadneho vykonania sporného rozhodnutia, ktorá je podľa ustálenej judikatúry „jedinou skutočnosťou, na ktorú sa členský štát môže odvolávať na obranu proti žalobe o nesplnenie povinnosti podanej Komisiou podľa článku [108] ods. 2 [ZFEÚ]“. [22]

52. V prejednávanej veci Francúzska republika tvrdí, že je absolútne nemožné vykonať sporné rozhodnutie, pretože jeho výkon by nevyhnutne viedol ku konkurzu a likvidácii spoločnosti SNCM, [23] čo by zasa viedlo k veľmi vážnym narušeniam verejného poriadku, ako aj k riziku porušenia územnej kontinuity medzi kontinentálnym Francúzskom a Korzikou.

53. Pokiaľ ide o konkurz spoločnosti SNCM, Francúzska republika podotýka, že keďže z účtovnej závierky spoločnosti SNCM za účtovný rok 2012 vyplýva, že majetok tejto spoločnosti, ktorý bol k dispozícii k 31. decembru 2012, predstavuje 87,831 milióna eur, vymáhanie sumy 220,224 milióna eur by nevyhnutne viedlo k platobnej neschopnosti tejto spoločnosti. Keďže likvidita spoločnosti

20 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

21 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

22 — Rozsudok Komisia/Francúzsko (C-214/07, EU:C:2008:619, bod 44). Pozri v tomto zmysle aj rozsudky Komisia/Belgicko (52/84, EU:C:1986:3, bod 16), Komisia/Nemecko (94/87, EU:C:1989:46, bod 9), Komisia/Grécko (C-183/91, EU:C:1993:233, bod 19), Komisia/Portugalsko (C-404/97, EU:C:2000:345, bod 39), Komisia/Francúzsko (C-261/99, EU:C:2001:179, bod 23), Komisia/Španielsko (C-404/00, EU:C:2003:373, bod 45) a Komisia/Španielsko (C-177/06, EU:C:2007:538, bod 46).

23 — Diskusia v tejto veci sa týka len spoločnosti SNCM, pretože finančné náhrady, ktoré Komisia vyhlásila za neoprávnenú štátnu pomoc, avšak zlučiteľnú s vnútorným trhom podľa článku 106 ods. 2 ZFEÚ (pozri bod 213 sporného rozhodnutia), boli spoločnosti CMN poskytnuté len za základnú službu.

SNCM bola v širokej miere závislá od strednodobej pôžičky vo výške 87,3 milióna eur, ktorú jej poskytol jej väčšinový akcionár – spoločnosť Veolia-Transdev, ktorý mohol kedykoľvek požiadať o predčasné splatenie pôžičky, vymáhanie sumy 220,224 milióna eur by nevyhnutne malo za následok znemožnenie financovania určeného na zabezpečenie pokračovania činnosti. Okrem toho, keďže spoločnosť vykázala za rok 2012 čistú stratu 14,251 milióna eur, ku ktorej bolo treba pripočítať 220,224 milióna eur, bolo by veľmi nepravdepodobné, aby nejaká spoločnosť mala záujem prevziať SNCM, ktorá by z tohto dôvodu nevyhnutne musela byť predmetom likvidácie.

54. Francúzska republika ďalej tvrdí, že likvidácia spoločnosti SNCM by mohla spôsobiť narušenie verejného poriadku a sociálneho zmieru, ako aj sociálnej klímy v spoločnosti SNCM a v prístave Marseille, ktorý je už aj tak vo veľmi zlom stave. Počas štrajkov v roku 2005 po oznámení privatizácie spoločnosti SNCM štrajkujúci obsadili lode nachádzajúce sa v prístave Marseille, pričom blokovali niekoľko tisíc cestujúcich, ktorí boli na odchode, zmocnili sa jedného plavidla a zadržiavali predsedu predstavenstva a generálneho riaditeľa spoločnosti SNCM. Tieto štrajky sa rozšírili a vyvolali tak úplnú blokádu prístavu Marseille, čím došlo k narušeniu prepravy cestujúcich, lodného nákladu a prepravy petrochemických výrobkov.

55. Následne sa sociálna klíma v spoločnosti SNCM, kde na začiatku roka 2011 vypukli ďalšie štrajky, nezlepšila. V marci 2014 tri odborové organizácie spoločnosti SNCM a jedna odborová organizácia námorníkov v Marseille vyzvali všetkých zamestnancov na štrajk v nadväznosti na zasadnutia dozorných rád vo februári a marci 2014, na ktorých spoločnosť Veolia-Transdev vzniesla námietku proti objednávke nových plavidiel a súhlasila so začatím kolektívneho konania v súvislosti so spoločnosťou SNCM.

56. Štrajk v júni 2014 odhalil ťažkosti vzniknuté v korzickom hospodárstve a došlo k nemu vo vnútroštátnom kontexte poznamenanom všeobecnou krízovou situáciou a zvýšením počtu sociálnych plánov a hromadných prepustení. V tejto súvislosti francúzske orgány v odpovedi na tvrdenia Komisie uvádzajú, že sú najspôsobilejšie na to, aby posúdili riziká vedľajších účinkov alebo narušenia verejného poriadku, ako aj riziká súvisiace s použitím alebo nepoužitím verejnej moci s cieľom predísť týmto rizikám alebo ich odstrániť.

57. Francúzska republika ďalej uvádza, že narušenia verejného poriadku, ktoré by boli spojené s likvidáciou spoločnosti SNCM, by nevyhnutne viedli k porušeniu územnej kontinuity medzi kontinentálnym Francúzskom a Korzikou, ako sa to stalo počas štrajkov v roku 2005, v priebehu ktorých sa Korzika musela vyrovnať s veľkými ťažkosťami so zásobovaním, či už išlo o zásoby liekov, krvných produktov, pohonných hmôt a iných palív alebo spotrebného tovaru. Takéto porušenie kontinuity by malo nepriaznivý vplyv aj na prepravu tisícov cestujúcich, či už pracovníkov, turistov alebo miestnych obyvateľov.

58. Francúzska republika tvrdí, že toto porušenie kontinuity by pretrvávalo aj po tom, čo by sa sociálna situácia stabilizovala. Francúzske orgány totiž zdôrazňujú, že podiel spoločnosti SNCM na zabezpečovaní dopravy na Korzike je veľký a dosahuje 34,2 % prepravy cestujúcich a 39 % prepravy nákladu.

59. Až dovtedy neprejavila záujem prevádzkovať korzické prístavy (vrátane prístavov Balagne, Porto-Vecchio a Propriano), ktoré v súčasnosti prevádzkuje SNCM, žiadna iná spoločnosť a je nepravdepodobné, že by Corsica Ferries alebo CMN mali dostatočné kapacity na zabezpečovanie námorných spojení z Marseille za podmienok stanovených poverením verejnou službou na obdobie rokov 2013 až 2024. To isté konštatovanie sa vzťahuje na zabezpečovanie spojení medzi kontinentálnym Francúzskom a Korzikou v prípade, ak by došlo k vytvoreniu skupiny tvorenej spoločnosťami CMN a Corsica Ferries.

60. Inými slovami, podľa názoru Francúzskej republiky by bolo iluzórne sa domnievať, že v krátkodobom časovom horizonte by iní prevádzkovatelia mohli zriadiť službu dopravy medzi Korzikou a Marseille, ktorá by s odvolávaním sa na bod 146 sporného rozhodnutia, podľa ktorého „ostatní prevádzkovatelia na trhu sami uznávajú, že by neboli schopní zabezpečovať túto [základnú] službu“, umožnila vykompenzovať zánik spoločnosti SNCM.

3. Posúdenie

61. Podľa môjho názoru dôvody, ktoré uviedla Francúzska republika na zdôvodnenie nevymáhania dotknutej protiprávnej pomoci, nedosahujú hranicu absolútnej nemožnosti vykonania v zmysle judikatúry Súdneho dvora.

a) Tvrdenie založené na nevyhnutnosti vstupu spoločnosti SNCM do likvidácie v prípade výkonu sporného rozhodnutia.

62. Podľa Francúzskej republiky by výkon sporného rozhodnutia nevyhnutne viedol k vstupu spoločnosti SNCM do likvidácie, pretože výška pomoci, ktorá sa má vymôcť, výrazne prekračuje hodnotu majetku spoločnosti SNCM.

63. S týmto stanoviskom nesúhlasím.

64. Po prvé, výkon sporného rozhodnutia hneď po jeho oznámení Francúzskej republike nevyhnutne nezahŕňal vstup spoločnosti SNCM do likvidácie, ale v prvom rade prijatie záväzných opatrení podľa vnútroštátneho práva, na základe ktorých by sa mohlo uskutočniť vymáhanie sumy pomoci.

65. Ako spresnil podpredseda Komisie vo svojom liste zo 17. júla 2013 predsedovi výkonného výboru CTC „má pomoc vymôcť inštitúcia, ktorá ju poskytla, *na základe plne vykonateľného exekučného titulu, ktorý vydá*“.[24]

66. Vydanie takéhoto exekučného titulu automaticky neznamená vstup spoločnosti SNCM do likvidácie. Právo Únie totiž nezakazuje vnútroštátnym súdom pozastaviť účinky takéhoto exekučného titulu s cieľom zabrániť tomu, aby dotknutej spoločnosti vznikla vážna a nenapraviteľná ujma.

67. Tak by to bolo aj v prípade prípadného rozsudku pre nesplnenia povinnosti v tejto veci, ak by na SNCM nebolo 28. novembra 2014 uvalené súdne vyrovnanie.

68. Ako predseda Všeobecného súdu usúdil v súvislosti s návrhom na odklad výkonu sporného rozhodnutia, tento návrh zaväzuje francúzske orgány prijať záväzné opatrenia, „ktoré by v prípade podania žaloby na vnútroštátny súd… mohli byť pozastavené, čo by mohlo zabrániť vnútroštátnym orgánom v dokončení konania o vymáhaní“.[25]

69. Podľa ustálenej judikatúry „v prípade, že podnik, ktorému bola poskytnutá štátna pomoc, podá na súd Únie návrh na odklad výkonu rozhodnutia Komisie nariaďujúceho vymáhanie tejto pomoci, okolnosť, že existujú vnútroštátne opravné prostriedky, ktoré uvedenému podniku umožňujú brániť sa proti opatreniam na vymáhanie pomoci na vnútroštátnej úrovni, môže uvedenému podniku umožniť predísť vážnej a nenapraviteľnej ujme vyplývajúcej z vrátenia uvedenej pomoci“.[26]

24 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

25 — Pozri uznesenie predsedu Všeobecného súdu Francúzsko/Komisia (T-366/13 R, EU:T:2013:396, bod 41), potvrdené v odvolacom konaní uznesením podpredsedu Súdneho dvora z 21. januára 2014, Francúzsko/Komisia [C-574/13 P(R), EU:C:2014:36].

26 — Pozri uznesenie predsedu Súdneho dvora Alcoa Trasformazioni/Komisia [C-446/10 P(R), EU:C:2011:829, bod 46]. Pozri v tomto zmysle aj uznesenia predsedu Súdneho dvora Deufil/Komisia (310/85 R, EU:C:1986:58, bod 22) a Belgicko/Komisia (142/87 R, EU:C:1987:281, bod 26), ako aj uznesenie predsedu Všeobecného súdu Francúzsko/Komisia (T-366/13 R, EU:T:2013:396, bod 44).

70. Toto jasne svedčí o tom, že prijatie záväzných opatrení zo strany francúzskych orgánov v súvislosti s výkonom sporného rozhodnutia by automaticky nemalo za následok vstup spoločnosti SNCM do likvidácie, ako to tvrdí Francúzska republika.

71. Opačné tvrdenie, že vyhliadka na likvidáciu by spôsobila absolútnu nemožnosť vykonania rozhodnutia, by znamenalo úplnú beztrestnosť v prípade poskytnutia protiprávnej pomoci podnikom v ťažkostiach, pričom by stačilo dovolávať sa platobnej neschopnosti s cieľom neprihlásiť sa dokonca ani ako veriteľ dotknutých súm v konaní o súdnom vyrovnaní.

72. Po druhé, aj keby k zápisu pohľadávky týkajúcej sa vymáhania dotknutej štátnej pomoci do zoznamu pohľadávok v tejto veci došlo v lehotách stanovených sporným rozhodnutím a v celej výške,[27] podľa ustálenej judikatúry tento zápis do zoznamu pohľadávok „stačí na splnenie povinnosti vymáhania len v prípade, že v situácii, kedy štátne orgány nemôžu vymáhať celú sumu pomoci, konkurzné konanie vedie k likvidácii podniku, ktorý prijal protiprávnu pomoc, teda k definitívnemu skončeniu jeho činnosti“,[28] čo sa v prejednávanej veci nestalo.

73. Z toho vyplýva, že ako Súdny dvor konštatoval v bode 37 svojho rozsudku Komisia/Španielsko (C-499/99, EU:C:2002:408) „v skutočnosti… *jediný spôsob*, ako môže španielska vláda preukázať absolútnu nemožnosť vrátenia pomoci, je neexistencia dobytných aktív“[29], čo sa tiež v prejednávanej veci nestalo.

74. Po tretie podotýkam, že povinnosť vydať exekučný titul umožňujúci vrátenie súm vyhlásených sporným rozhodnutím za protiprávne bola v tejto veci uložená aj rozhodnutím Tribunal de commerce v Marseille z 28. novembra 2014 o vstupe spoločnosti SNCM do súdneho vyrovnania.

75. Z toho vyplýva, že úloha, ktorú Tribunal de commerce v Marseille zveril konkurzným správcom a ktorá spočívala v záchrane spoločnosti SNCM tým, že sa nájdu kupujúci,[30] v sebe zahŕňa potrebu informovať kupujúcich o povinnosti spoločnosti SNCM vrátiť sumy pomoci francúzskemu štátu.

76. Pokiaľ by sa v tejto súvislosti ukázalo, že ponuky prevzatia spoločnosti SNCM podané na Tribunal de commerce v Marseille sú podmienené „zrušením“ povinnosti vrátenia protiprávnej pomoci vytvorením ekonomickej diskontinuity medzi spoločnosťou SNCM a novým subjektom,[31] pripomínam, že podľa ustálenej judikatúry platí, že v prípade, že bol zriadený nový podnik s cieľom pokračovať v časti činností podniku, ktorému bola poskytnutá protiprávna pomoc a ktorý vstúpil do likvidácie, nie je nemožné vymáhať protiprávnu pomoc, pretože „pokračovanie v tejto činnosti bez toho, aby došlo k vráteniu celej dotknutej pomoci, môže spôsobiť, že bude pretrvávať narušenie hospodárskej súťaže spôsobené konkurenčnou výhodou, z ktorej táto spoločnosť mala na trhu prospech v porovnaní so svojimi konkurentmi. Takáto novozaložená spoločnosť takto môže, ak má naďalej prospech z tejto výhody, byť povinná vrátiť predmetnú pomoc. O takýto prípad ide najmä vtedy, keď sa preukáže, že

27 — Pripomínam, že k nemu došlo až 9. januára 2015 vo výške nižšej ako 220,224 milióna eur stanovenej sporným rozhodnutím. Podľa Komisie vydanie exekučného titulu je len „začiatkom výkonu“ sporného rozhodnutia.

28 — Pozri rozsudok Komisia/Španielsko (C-610/10, EU:C:2012:781, bod 104). Pozri aj rozsudky Komisia/Poľsko (C-331/09, EU:C:2011:250, body 63 až 65) a Komisia/Taliansko (C-454/09, EU:C:2011:650, body 35 a 36).

29 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

30 — Pozri bod 29 týchto návrhov, ako aj článok denníka *Le Monde* z 29. novembra 2014, s. 6, s názvom „SNCM: quatre repreneurs étudieraient le dossier“.

31 — Jeden z podnikateľov, ktorí predložili ponuku prevzatia, vyhlásil, že „najdôležitejším aspektom [podkladov] je to, či ponuka, ktorá sa prijme, bude spĺňať kritériá právnej diskontinuity vytýčené Európskou komisiou. Ak sa tak nestane, vybraný kupujúci by v skutočnosti mohol byť povinný vrátiť protiprávnu pomoc. Všetky ponuky, v každom prípade vrátane tej mojej, sú podmienené odstránením tohto rizika…“, pozri článok v denníku *Corse-Matin* zo 6. februára s názvom „SNCM:‚Nous serons très attentifs aux attentes de la Corse‘, dostupný na webovej stránke http://www.corsematin.com/article/derniere-minute/sncm-%C2%ABnous-serons-tres-attentifs-aux-attentes-de-la-corse%C2%BB.1689605.html. Pozri aj body 31 a 32 týchto návrhov.

táto spoločnosť naďalej skutočne využíva konkurenčnú výhodu vyplývajúcu z tejto pomoci, obzvlášť ak táto spoločnosť nadobudne aktíva spoločnosti v likvidácii bez toho, aby zaplatila ako protihodnotu cenu stanovenú za trhových podmienok, *alebo ak sa preukáže, že založenie takejto spoločnosti spôsobilo vyhnutie sa povinnosti vrátenia uvedenej pomoci*“. [32]

b) Tvrdenia založené na rizikách veľmi vážnych narušení verejného poriadku a porušenia územnej kontinuity medzi kontinentálnym Francúzskom a Korzikou

77. Na rozdiel od tvrdenia založeného na údajnej nevyhnutnosti vstupu spoločnosti SNCM do likvidácie v prípade výkonu sporného rozhodnutia tieto tvrdenia spomínajú len „riziká“ či obavu, že výkon sporného rozhodnutia vyvolá určité udalosti.

78. Okrem toho podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora „hoci neprekonateľné ťažkosti môžu členskému štátu brániť v dodržiavaní povinností, ktoré mu vyplývajú z práva [Únie]… *samotné obavy z takýchto ťažkostí nemôžu odôvodniť skutočnosť, že členský štát riadne neuplatňuje toto právo*“. [33]

79. Okrem toho, ak členský štát „[nevyvinie] žiadnu snahu o vrátenie predmetnej [pomoci], nemožnosť výkonu rozhodnutia o vymáhaní nemožno preukázať“. [34]

80. Pokiaľ ide osobitne o riziko narušenia verejného poriadku, užitočné ponaučenia poskytujú dva rozsudky Súdneho dvora vo veciach, ktoré viedli k rozsudkom Komisia/Francúzsko (C-52/95, EU:C:1995:432) a Komisia/Francúzsko (C-265/95, EU:C:1997:595).

81. Vec, ktorá viedla k rozsudku Komisia/Francúzsko (C-52/95, EU:C:1995:432), sa týkala nesplnenia povinnosti zo strany francúzskych orgánov začať trestné alebo správne konanie voči osobám zodpovedným za plavidlá plávajúce pod francúzskou vlajkou, ktoré hoci porušovali nariadenia Komisie o zákaze [35], pokračovali v činnostiach lovu sardel a v činnostiach súvisiacich s rybolovom tej istej populácie.

82. Francúzska republika tvrdila, že „rybársky hospodársky rok, pokiaľ ide o lov sardel, uplynul v tak náročnej sociálno-ekonomickej klíme, že bol dôvod sa obávať veľkých nepokojov, ktoré by mohli vyvolať vážne ekonomické ťažkosti. Príslušné orgány [boli] teda nútené zdržať sa stíhania zodpovedných osôb“. [36]

83. Súdny dvor toto tvrdenie celkovo vyvrátil, keď rozhodol, že „samotné obavy z vnútorných ťažkostí nemôžu odôvodniť neuplatnenie predmetných pravidiel“. [37]

84. Rozsudok Komisia/Francúzsko (C-265/95, EU:C:1997:595) sa týkal dovozu poľnohospodárskych výrobkov do Francúzska (najmä jahôd) pochádzajúcich zo Španielska a iných členských štátov.

32 — Rozsudok Komisia/Španielsko (C-610/10, EU:C:2012:781, bod 106). Kurzívou zvýraznil generálny advokát. Pozri v tomto zmysle aj rozsudok Nemecko/Komisia (C-277/00, EU:C:2004:238, bod 86).

33 — Rozsudok Komisia/Taliansko (C-280/95, EU:C:1998:28, bod 16). Pozri v tomto zmysle aj rozsudky Komisia/Francúzsko (C-52/95, EU:C:1995:432, bod 38), Komisia/Francúzsko (C-265/95, EU:C:1997:595, bod 55), Komisia/Francúzsko (C-441/06, EU:C:2007:616, bod 43) a Komisia/Poľsko (C-331/09, EU:C:2011:250, bod 72).

34 — Rozsudok Taliansko/Komisia (C-6/97, EU:C:1999:251, bod 34).

35 — Pokiaľ ide o nariadenie Komisie (EHS) č. 1326/91 z 21. mája 1991 o zastavení lovu sardel zo strany plavidiel plávajúcich pod vlajkou Francúzska (Ú. v. ES L 127, s. 11) a nariadenie Komisie (EHS) č. 942/92 z 13. apríla 1992 o zastavení lovu sardel plavidlami plávajúcimi pod vlajkou Francúzska (Ú. v. ES L 101, s. 42).

36 — Rozsudok Komisia/Francúzsko (C-52/95, EU:C:1995:432, bod 37).

37 — Tamže (bod 38).

85. Francúzska republika zdôvodnila, prečo neprijala opatrenia potrebné na zabezpečenie voľného obchodu s poľnohospodárskymi výrobkami v rámci Európskej únie na svojom území, tvrdením, že „situácia francúzskych poľnohospodárov bola taká ťažká, že bolo opodstatnené obávať sa, že ráznejšie intervencie zo strany príslušných orgánov môžu vyvolať prudké reakcie dotknutých hospodárskych subjektov majúce za následok ešte vážnejšie narušenia verejného poriadku alebo dokonca sociálne nepokoje“. [38]

86. V tejto súvislosti Súdny dvor rozhodol, že „dotknutý členský štát je povinný prijať všetky vhodné opatrenia, ktoré zaručia rozsah a účinnosť práva [Únie], aby zabezpečil riadne uplatňovanie tohto práva v záujme všetkých hospodárskych subjektov, pokiaľ sa nepreukáže, že opatrenie z jeho strany by malo *dôsledky* pre verejný poriadok, *ktorým by nemohol čeliť prostriedkami, ktoré má k dispozícii*“ [39] a že „v prejednávanej veci žalovaná vláda konkrétne nepreukázala existenciu ohrozenia verejného poriadku, ktorému nemôže čeliť“. [40]

87. Podľa môjho názoru Francúzska republika v tejto veci nepreukázala ani to, že prijatie záväzných opatrení s cieľom vykonať sporné rozhodnutie by malo dôsledky pre verejný poriadok, ktorým by nebolo možné čeliť prostriedkami, ktoré má k dispozícii.

88. Dokonca, aj pokiaľ ide o prípadné použitie policajnej sily, ktoré patrí výlučne do pôsobnosti členských štátov, Francúzska republika nepreukázala, že by bolo absolútne nemožné použiť ju, ak by došlo k narušeniam verejného poriadku, ktorých sa obáva.

89. Najprv treba pripomenúť, že na rozdiel od obáv Francúzskej republiky, oneskorené vydanie exekučných titulov na účely vymáhania zo strany OTC 7. a 19. novembra 2014, ani ich zápis do zoznamu pohľadávok 9. januára 2015, pričom vydanie týchto exekučných titulov predstavuje prvé štádiá výkonu sporného rozhodnutia, neviedli k žiadnemu narušeniu verejného poriadku. [41]

90. Okrem toho z písomností priložených k vyjadreniu Francúzskej republiky k žalobe vyplýva, že francúzske orgány sa počas dlhodobého štrajku v roku 2005 mohli vyrovnať s rizikami narušenia verejného poriadku. Bola totiž použitá policajná sila na účely obnovy voľného pohybu v prístave Ajaccio, prevzatia kontroly nad plavidlom, ktorého sa zmocnili štrajkujúci, a tiež na účely rozohnania štrajkujúcich, ktorí blokovali dva ropné terminály v obciach Fos-sur-Mer a Lavéra.

91. Francúzska republika uvádza aj riziko materiálnych škôd, ktoré mohli spôsobiť štrajkujúci, ale pritom neposkytla ich presnejší odhad a ani ich nedala do súvislosti so všeobecným záujmom, ktorému slúži výkon sporného rozhodnutia.

92. Okrem toho pripomínam, že Francúzska republika už uviedla tvrdenia tohto typu na odôvodnenie poskytnutia pomoci na reštrukturalizáciu spoločnosti SNCM [42] a že Súdny dvor ich odmietol a rozhodol, že „stručne sa odvolať na dobrú povesť členského štátu ako globálneho aktéra [, ktorá môže byť poškvrnená štrajkami,] nestačí na preukázanie neexistencie pomoci v zmysle práva Únie“. [43]

93. To isté sa týka tvrdení Francúzskej republiky založených na riziku porušenia územnej kontinuity medzi kontinentálnym Francúzskom a Korzikou, ktoré by predovšetkým ohrozilo zásobovanie Korziky liekmi, krvnými produktmi, pohonnými hmotami, palivami a spotrebným tovarom.

38 — Rozsudok Komisia/Francúzsko (C-265/95, EU:C:1997:595, bod 54).

39 — Tamže (bod 56). Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

40 — Tamže (bod 57).

41 — Nechápem, ako môže skutočnosť, že tieto štádiá nastali po tom, ako Tribunal de commerce v Marseille vydal rozhodnutie, ako tvrdila Francúzska republika na pojednávaní, spôsobiť zánik akéhokoľvek rizika narušenia verejného poriadku.

42 — Pozri aj moje návrhy v spojených veciach SNCM a Francúzsko/Corsica Ferries France (C-533/12 P a C-536/12 P, EU:C:2014:4, body 72 a 73).

43 — Rozsudok SNCM a Francúzsko/Corsica Ferries France (C-533/12 P a C-536/12 P, EU:C:2014:2142, body 40 a 41). Pozri v tomto zmysle aj rozsudok Corsica Ferries Francúzsko/Komisia (T-565/08, EU:T:2012:415, body 103 a 104).

94. Samozrejme, dlhodobý štrajk pracovníkov spoločnosti SNCM spojený s blokádou prístavu Marseille a korzických letísk, ako aj štrajky solidarity v prístavoch Korziky (k čomu došlo v roku 2005), predsa len spôsobujú francúzskym orgánom veľké problémy.

95. Nebudem opakovať, čo som už povedal o udalostiach z roku 2005 [44], ale v rovnakom zmysle uvediem poznámku riaditeľstva civilnej obrany a bezpečnosti z 30. septembra 2005, ktoré sa zmieňuje o dostupnosti vojenského letiska v Solenzare (pri udržaní možnosti zásobovania prostredníctvom vzdušného mosta) a dodáva, že prefekt Haute-Corse prijal ďalšie opatrenia potrebné na zabezpečenie zásobovania Korziky, ako napríklad obmedzenie predaja pohonných hmôt, a že zamýšľa prijať ďalšie opatrenia, ako napríklad vymáhanie služieb od dopravných spoločností.

96. E-mail od ministerstva trvalo udržateľného rozvoja zo 6. októbra 2005 tiež svedčí o tom, že dodávky ropných produktov na Korziku sa nepochybne dali uskutočňovať „s vykládkou ropného tankera z Barcelony v Ajaccio *pod ochranou poriadkových síl*“. [45] V závere e-mailu sa uvádza, že „takmer všetky čerpacie stanice na ostrove boli zásobované“.

97. Domnievam sa teda, že tvrdenia založené na riziku veľmi vážnych narušení verejného poriadku a na riziku porušenia územnej kontinuity medzi kontinentálnym Francúzskom a Korzikou treba odmietnuť.

98. Akýkoľvek iný záver by mal neprijateľný účinok spočívajúci v podmieňovaní účinnosti práva Únie ochotou (či neochotou) alebo väčšou či menšou schopnosťou blokovať určité skupiny, ktorých záujmy narážajú na rozhodnutia inštitúcií Únie alebo na rozhodnutia členských štátov prijatých na účely dosiahnutia súladu s uvedenými rozhodnutiami. [46] Podobne ako Komisia sa domnievam, že Francúzska republika v tomto smere uvažuje, ako keby mohla jedine ustúpiť pred hrozbou ohrozenia verejného poriadku, po ktorej by mohli siahnuť uvedené skupiny. Ako sa už v tomto zmysle veľmi výstižne vyjadrila Komisia na pojednávaní, politické nepohodlie nie je to isté čo absolútna nemožnosť vykonania.

4. O neexistencii lojálnej spolupráce

99. Dovoľujem si podotknúť, že ak má členský štát ťažkosti pri výkone rozhodnutia Komisie, podľa judikatúry Súdneho dvora musia Komisia a členský štát „podľa pravidla ukladajúceho členským štátom a inštitúciám [Únie] recipročné povinnosti lojálnej spolupráce, ktoré vychádzajú najmä z článku [4 ods. 3 ZEÚ], spolupracovať v dobrej viere s cieľom prekonať tieto ťažkosti pri úplnom rešpektovaní ustanovení Zmluvy a najmä ustanovení o štátnej pomoci“. [47]

100. Súdny dvor viackrát rozhodol, že „podmienka týkajúca sa existencie absolútnej nemožnosti vykonania nie je splnená, ak sa žalovaný členský štát obmedzí na to, že Komisii uvedie právne, politické alebo praktické ťažkosti spojené s vykonaním rozhodnutia bez toho, aby prijal skutočné opatrenia vo vzťahu k predmetným podnikom na účely vymáhania pomoci, a Komisii navrhol alternatívne možnosti vykonania rozhodnutia, ktoré by umožnili prekonať ťažkosti“. [48]

44 — Pozri bod 88 týchto návrhov.

45 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

46 — Pozri v tomto zmysle rozsudok Komisia/Francúzsko (C-121/07, EU:C:2008:695, bod 72), v ktorom Súdny dvor rozhodol, že „za predpokladu, že príčinou problémov, ktoré Francúzska republika uvádzala, bolo aspoň sčasti zavedenie pôvodných predpisov Spoločenstva, členský štát sa nemôže odvolávať na vnútorné pomery, ako sú ťažkosti pri uplatnení, ktoré vznikli v štádiu vykonania aktu Spoločenstva, vrátane odporu jednotlivcov, na ospravedlnenie toho, že nerešpektoval povinnosti a lehoty vyplývajúce z právnych predpisov Spoločenstva“.

47 — Rozsudok Komisia/Francúzsko (C-214/07, EU:C:2008:619, bod 45). Pozri v tomto zmysle aj rozsudky Komisia/Taliansko (C-348/93, EU:C:1995:95, bod 17), Komisia/Francúzsko (C-261/99, EU:C:2001:179, bod 24) a Komisia/Španielsko (C-485/03 až C-490/03, EU:C:2006:777).

48 — Rozsudok Komisia/Francúzsko (C-214/07, EU:C:2008:619, bod 46). Pozri v tomto zmysle aj rozsudky Komisia/Španielsko (C-404/00, EU:C:2003:373, bod 47), Komisia/Taliansko (C-99/02, EU:C:2004:207, bod 18), Komisia/Grécko (C-415/03, EU:C:2005:287, bod 43) a (C-485/03 až C-490/03, EU:C:2006:777, bod 74).

101. Zo spisu jasne vyplýva, že Francúzska republika neprijala vo vzťahu k dotknutým podnikom žiadne takéto opatrenia a Komisii nenavrhla žiadnu alternatívnu možnosť vykonania rozhodnutia, ktorá by jej umožnila prekonať údajné ťažkosti.

102. Z tohto dôvodu si Francúzska republika nesplnila povinnosť prijať v stanovených lehotách všetky opatrenia potrebné na to, aby od dotknutých podnikov vymohla štátnu pomoc vyhlásenú za protiprávnu a nezlučiteľnú s vnútorným trhom článkom 2 ods. 1 sporného rozhodnutia.

B – *O druhom žalobnom dôvode založenom na nezrušení všetkých platieb protiprávnej pomoci*

103. Komisia vo svojej žalobe vytýka Francúzskej republike, že v stanovených lehotách nezrušila všetky platby pomoci uvedenej v článku 2 odseku 1 sporného rozhodnutia.

104. Podľa názoru Komisie na rozdiel od toho, čo stanovuje článok 3 ods. 4 sporného rozhodnutia, tieto platby neboli ihneď pozastavené ani zrušené. Vo svojej žalobe vysvetľuje, že v pôvodnom rozpočte OTC na rok 2013 prijatom predstavenstvom 25. júna 2013 boli vykázané dve finančné náhrady v prospech spoločností SNCM a CMN, v uvedenom poradí vo výške 78 014 930 eur a 32 627 141 eur. Tieto sumy pokrývali vzhľadom na zodpovedajúce sumy za predchádzajúce roky základnú a súčasne aj doplnkovú službu.

105. Komisia sa odvoláva aj na e-mail z 29. novembra 2013 [49], podľa ktorého francúzske orgány tvrdia, že v júli 2013 prerušili vyplácanie náhrady za doplnkovú službu, pričom Komisii poskytli dôkaz o platobnom príkaze OTC na úhradu náhrady spoločnosti SNCM, v ktorom je uvedená platba týkajúca sa náhrady za základnú službu.

106. Podľa názoru Komisie tento platobný príkaz nepreukazuje, že vyplácanie náhrady za doplnkovú službu bolo v júli 2013 prerušené, ale poskytuje len informáciu o platbe za základnú službu, pričom francúzske orgány neuvádzajú žiadnu zmienku o spôsobe výpočtu tejto sumy.

107. Francúzska republika vo svojom vyjadrení k žalobe tvrdí, že vyplácanie náhrady za doplnkovú službu bolo skutočne pozastavené od júla 2013. Opiera sa o:

— predmetný platobný príkaz, ktorý podľa nej svedčí o tom, že OTC vyplatil spoločnosti SNCM za mesiac júl 2013 iba 2 880 160 eur za základnú službu,

— bankové výpisy spoločnosti SNCM priložené k jej vyjadreniu k žalobe, ktoré preukazujú, že od júla 2013 táto spoločnosť skutočne dostala 2 880 160 eur za základnú službu namiesto 6 130 160 eur, ktoré poberala do júna 2013 za základnú a doplnkovú službu, a

— návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorý podala SNCM na Tribunal administrarif (Správny súd) v Bastii 12. decembra 2013 s cieľom dosiahnuť, aby bol OTC zaviazaný na vyplatenie predovšetkým sumy 16 225 000 eur z dôvodu nevyplatenia náhrady na doplnkovú službu.

108. Francúzska republika zdôrazňuje aj to, že na výpočet výšky náhrady, ktorá sa mala vyplatiť za základnú službu spoločnosti SNCM za júl až december 2013, OTC použil metódu použitú Komisiou v bode 218 sporného rozhodnutia.

109. Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia vo svojej replike upustila od tohto žalobného dôvodu v rozsahu, v akom sa týka nepozastavenia platieb náhrady za doplnkovú službu spoločnosti SNCM od 23. júla 2013 a riadneho neinformovania o pozastavení platieb.

49 — Pozri bod 23 týchto návrhov.

110. Komisia však trvá na svojom žalobnom dôvode založenom na nepozastavení platieb náhrady za doplnkovú službu spoločnosti SNCM za obdobie odo dňa oznámenia sporného rozhodnutia Francúzskej republike, t. j. od 3. mája 2013 do 23. júla 2013. Z bankových výpisov spoločnosti SNCM totiž vyplýva, že počas tohto obdobia francúzske spoločnosti uskutočnili tri mesačné platby spoločnosti SNCM, každú vo výške 6 130 160 eur.

111. Francúzska republika túto skutočnosť vo svojej duplike nepopiera, čo potvrdila na pojednávaní.

112. K pozastaveniu vyplácania náhrady za doplnkovú službu malo pritom dôjsť hneď po oznámení sporného rozhodnutia Francúzskej republike, čiže 3. mája 2013, ako stanovuje jeho článok 3 ods. 4. Ako podotýka Komisia, nie je k dispozícii žiadny údaj a dokonca ani tvrdenie francúzskych orgánov, podľa ktorého by boli platby za doplnkovú službu, stanovené v období od 3. mája 2013 do 23. júla 2013, pozastavené alebo zrušené. Neexistuje ani žiadna zmienka o tom, že by francúzske orgány vymáhali sumy, ktoré boli vyplatené v priebehu tohto obdobia.

113. Keďže teda Francúzska republika nezrušila v stanovených lehotách všetky platby pomoci uvedenej v tomto článku 2 ods. 1, nesplnila si povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 3 ods. 4 sporného rozhodnutia.

C – O treťom žalobnom dôvode založenom na neinformovaní Komisie

114. Keďže Francúzska republika neprijala v stanovených lehotách opatrenia potrebné na zrušenie vyplácania pomoci v budúcnosti a vymoženie súm pomoci, ktoré už boli vyplatené, nesplnila si ani povinnosť informovať Komisiu o prijatých opatreniach do dvoch mesiacov odo dňa oznámenia sporného rozhodnutia, ako to stanovuje článok 5 sporného rozhodnutia.

115. Toto konštatovanie je ešte umocnené skutočnosťou, že Francúzska republika dokonca neodpovedala na pripomienky a žiadosti o objasnenie, ktoré jej Komisia zaslala z dôvodu, že od francúzskych orgánov nedostala žiadne oznámenie.

116. Ako príklad spomeniem list Komisie z 20. septembra 2013 adresovaný Stálemu zastúpeniu Francúzskej republiky pri Európskej únii, v ktorom sa Komisia sťažovala, že jej pripomienky a žiadosti o objasnenie „zostali bez akejkoľvek odozvy“ a že „po uplynutí… jednotlivých lehôt stanovených [sporným rozhodnutím] francúzske orgány nezaslali útvarom Komisie *vôbec žiadny dokument*, ktorým by ju informovali o vykonaní uvedeného rozhodnutia“.[50] Francúzske orgány reagovali na tento list až s dvojmesačným oneskorením e-mailom z 29. novembra 2013.

VI – O trovách

117. Podľa článku 138 ods. 1 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté.

118. V tejto veci Komisia navrhla zaviazať Francúzsku republiku na náhradu trov konania a táto by podľa môjho názoru v podstate nemala mať vo veci úspech. Je teda opodstatnené zaviazať ju na náhradu celých trov konania.

50 — Kurzívou zvýraznil generálny advokát.

VII – Návrh

119. Vzhľadom na všetky uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor rozhodol takto:

1. Francúzska republika si tým, že v stanovených lehotách neprijala všetky opatrenia potrebné na to, aby od spoločnosti Société nationale maritime Corse-Méditerranée (SNCM) SA vymohla štátnu pomoc vyhlásenú za protiprávnu a nezlučiteľnú s vnútorným trhom článkom 2 ods. 1 rozhodnutia Komisie 2013/435/EÚ z 2. mája 2013 o štátnej pomoci SA.22843 (2012/C) (ex 2012/NN), ktorú Francúzsko poskytlo spoločnosti Société Nationale Maritime Corse Méditerranée a spoločnosti Compagnie Méridionale de Navigation, že nezrušila v stanovených lehotách všetky platby pomoci uvedenej v tomto článku 2 ods. 1 a že neinformovala Európsku komisiu v stanovenej lehote o opatreniach prijatých na dosiahnutie súladu s týmto rozhodnutím, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 288 štvrtého odseku ZFEÚ a z článkov 3 až 5 uvedeného rozhodnutia.

2. Francúzska republika je povinná nahradiť trovy konania.